

Alaikäisen rikoksen uhrin avustamisesta oikeudenkäynnissä

seminaarimuistio 17.11.2011 / Anne Harsia

Lapsen puhevallan käyttäminen

alle 15 v, vaan ei 18 v ”henkilöön kohdistunut rikos” > puhevalta omassa asiassaan, huoltajilla oikeus käyttää puhevaltaa alaikäisen ohella

huom! huostaanotto ei poista huoltajuutta

alle 15 v > huoltajat tai jos ristiriitaa > edunvalvojan sijainen

toimenpiteet: pääsääntöisesti maistraatti huolehtii edunvalvojan sijaisen määräämisestä

uutta: lastensuojelun edunvalvoja > ottaa yhteyttä asianajajaan

kustannukset: ROL 2 luku 1a§ tai oikeusapupäätös

Käytännön toimet oikeudenkäynnissä

rikosasian oikeudenkäynti laajassa mielessä sisältää esitutkinnan

tallenne vai henkilökohtaiseen kuulemiseen pääkäsitelyssä > 15 v
KKO:2008:84 >vain sellaisen 15 v osalta tallenteen katselemisen hyväksyminen, joka on henkisesti häiriintynyt

syytetylle varattava tilaisuus esittää kysymyksiä: menettelytavat

laintulvaähky ja menettelytapojen kehitys

huom! oikea-aikaisuus >syytetyn kysymykset jo esitutkinnassa

>suositeltava oikeudenkäyntiavustajaa puolin / toisin jo esitutkinnassa

esimerkkitapaus Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen käytännöstä

>lasten oikeuspsykiatrian työryhmän tiivis yhteistyö poliisin kanssa

johtopäätös: **pääkäsittely tosiasiallisesti järjestettävä jo esitutkinnassa**

syyteharkinnan odottaminen

rikoksen uhrin kuulemisen varmistaminen ilman lisäkärsimystä OK 17: 34a §

julkisuuden torjuminen

vahingonkorvausvaatimusten esittäminen: Henkilövahinkoasiain
neuvottelukunnan suositukset 2009

rikoksen uhrin kannattelu läpi raskaan oikeudenkäynnin

kaikki alusta loppuun saakka uudelleen hovioikeudessa

oikeuden tuomitsemien vahingonkorvausten perimisen tehottomuus
esimerkkitapaus KKO:2002:52

korvaushakemus valtiokonttorille 3 v tuomion lainvoimaiseksi tulemisesta

Epäasiallisten tai ikävien ilmiöiden torjuminen oikeudenkäynnissä

ns. asiantuntijatodistaja >torjuntasuositus OK 17:44§:n käytön lisääminen

avustajan esiintyminen päämiehelle

ylimielisyyttä

monimutkainen kielenkäyttö

tiedonkulun puute

”sehän on ollut sekoboltsi jo ennen rikoksen uhriksi joutumistaan”